

Вих. №660 від 07 червня 2024 року

**Голові Національного агентства з
питань запобігання корупції
ПАВЛУЩИКУ В.В.**

Щодо проекту Правил етичної поведінки суб'єктів лобіювання

Шановний Вікторе Володимировичу!

Асоціація правників України є всеукраїнською громадською організацією, що об'єднує більше 7 000 правників з метою сприяння втіленню в життя принципу верховенства права в державному, суспільному та громадському житті, розбудови правової держави, та активної участі Асоціації в реформах із питань правової політики. Представники Асоціації системно висловлюють свою фахову та громадянську позицію в питаннях законодавчих ініціатив, зокрема, в контексті інтеграції України до європейської спільноти.

У межах Асоціації діє GR Комітет Асоціації правників України як платформа для обміну професійним досвідом між фахівцями у сфері взаємодії з органами державної влади. Представники GR Комітету активно брали участь у діяльності робочої групи щодо доопрацювання Закону України «Про лобіювання» до другого читання, утвореної Комітетом Верховної Ради України з питань правової політики.

Цим листом надсилаємо підготовлені експертами Комітету пропозиції до проекту Правил етичної поведінки суб'єктів лобіювання, опублікованих Національним агентством з питань запобігання корупції для консультацій з громадськістю (порівняльна таблиця додається).

Представники GR Комітет Асоціації правників України, як і організації в цілому, готові надати експертну підтримку та долучитися до подальшого доопрацювання проекту Правил, а також інших нормативно-правових актів, що розробляються Національним агентством з питань запобігання корупції.

Додаток: на 16 арк.

**З повагою,
Голова GR Комітету АПУ**

Альона ШУЛІМА

Пропозиції GR Комітету Асоціації правників України до проекту Правил етичної поведінки суб'єктів лобіювання

Положення проекту Правил етичної поведінки суб'єктів лобіювання	Положення Закону України «Про лобіювання»	Пропозиції до положень проекту Правил	Коментарі до пропозицій та положень проекту Правил
<p>I. Загальні положення</p> <p>1. Ці Правила встановлюють вимоги до етичної поведінки суб'єктів лобіювання, відповідно до Закону України «Про лобіювання» (далі - Закон).</p>	<p>Стаття 6. Правила етичної поведінки суб'єктів лобіювання</p> <p>1. Правила етичної поведінки суб'єктів лобіювання (далі - Правила етичної поведінки) затверджуються Кабінетом Міністрів України після проведення публічних консультацій із заінтересованими особами і є обов'язковими для суб'єктів лобіювання.</p> <p>2. Зміни до Правил етичної поведінки вносяться у порядку, передбаченому <u>частиною першою</u> цієї статті.</p> <p>3. Правила етичної поведінки оприлюднюються Національним агентством у Реєстрі прозорості.</p>		
<p>Дія цих Правил не поширюється на правовідносини, які не є лобіюванням відповідно до частини другої статті 3 Закону.</p>	<p>Стаття 3. Сфера дії Закону</p> <p>1. Дія цього Закону поширюється на відносини, що виникають під час лобіювання.</p> <p>2. Не є лобіюванням відповідно до цього Закону діяльність, що не містить всіх ознак лобіювання, зокрема:...</p>	<p>Дія цих Правил поширюється на відносини, що виникають під час лобіювання. Дія цих Правил не поширюється на діяльність, що не є лобіюванням відповідно до Закону (не містить всіх ознак лобіювання), зокрема передбачену частиною другою статті 3 Закону.</p>	<p>Пропонується більш детально скореспондувати цей пункт із положенням статті 3 Закону, зокрема підкресливши, що діяльність не буде лобіюванням, якщо вона не містить всіх ознак лобіювання.</p>
<p>2. Суб'єкти лобіювання та особи, які</p>	<p>Стаття 1. Визначення термінів</p>		

<p>здійснюють лобіювання від імені юридичної особи – суб'єкта лобіювання, повинні дотримуватись цих Правил.</p>	<p>1. У цьому Законі терміни вживаються в такому значенні:</p> <p>...</p> <p>9) суб'єкт лобіювання - фізична або юридична особа, яка здійснює лобіювання на підставах та в порядку, передбачених цим Законом;</p> <p>Стаття 10. Правовий статус суб'єкта лобіювання</p> <p>...</p> <p>3. Лобіювання від імені юридичної особи - суб'єкта лобіювання здійснюють фізичні особи, які перебувають з нею у трудових чи цивільно-правових відносинах та мають повну цивільну дієздатність.</p>		
<p>Обов'язок забезпечення дотримання Правил особою, яка здійснює лобіювання від імені юридичної особи – суб'єкта лобіювання покладається на таку юридичну особу.</p>		<p>Обов'язок забезпечення дотримання Правил особою, яка здійснює лобіювання від імені юридичної особи – суб'єкта лобіювання покладається на таку юридичну особу.</p> <p>Правовідносини щодо дотримання Правил особою, яка здійснює лобіювання від імені юридичної особи, встановлюються у рамках трудових чи цивільно-правових відносин між такими особами.</p>	<p>Пропонується доповнити положенням, що системно та змістовно зв'яже частину першу та другу цього пункту. При цьому слід зазначити, що відповідно до змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення, відповідальність за порушення законодавства у сфері лобіювання несе керівник юридичної особи, що зареєстрована як суб'єкт лобіювання, або фізична особа, що зареєстрована як суб'єкт лобіювання. Відповідно, відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення накладення санкції на фізичну особу, яка здійснює лобіювання від імені юридичної особи є неможливим.</p>
<p>3. У цих Правилах терміни вживаються у</p>			

значеннях, визначених Законом та Законом України «Про запобігання корупції».			
II. Принципи здійснення лобіювання			
4. Лобіювання здійснюється на основі принципів законності, прозорості, підзвітності, відповідальності, професійності та етичності лобіювання.	Стаття 4. Принципи лобіювання 1. Лобіювання здійснюється на основі принципів законності, прозорості, підзвітності, відповідальності, професійності та етичності лобіювання.		
5. Принцип законності передбачає здійснення лобіювання з дотриманням вимог Конституції України, Закону та інших законів без застосування незаконного втручання (зокрема шляхом обману, підкупу, погроз, примусу) у здійсненні визначених Конституцією та законами України повноважень органів державної влади, органів місцевого самоврядування, юридичних осіб публічного права, наділених владними повноваженнями, їх посадових осіб.	Стаття 4. Принципи лобіювання 2. Принцип законності передбачає здійснення лобіювання з дотриманням вимог Конституції України, цього Закону та інших законів без застосування незаконного втручання (зокрема шляхом обману, підкупу, погроз, примусу) у здійсненні визначених Конституцією та законами України повноважень органів державної влади, органів місцевого самоврядування, юридичних осіб публічного права, наділених владними повноваженнями, їх посадових осіб.		
Суб'єкт лобіювання не має права використовувати методи лобіювання, що суперечать законам та Правилам.	Стаття 7. Методи лобіювання 1. Методами лобіювання є дії, що вчиняються суб'єктами лобіювання під час лобіювання. 2. До методів лобіювання належать: ... б) інші методи, не заборонені <u>Конституцією</u> та законами України, які полягають у здійсненні суб'єктом лобіювання впливу (спроби впливу) на об'єкт лобіювання щодо	Виключити	Принцип законності розкрито в Законі та ідентичному положенні проекту Правил (перший абзац пункту 5 проекту), зокрема в ньому йдеться про здійснення лобіювання з дотриманням вимог Конституції України, Закону та інших законів без застосування незаконного втручання. Невичерпність методів лобіювання передбачена у п. 6 ч. 2 статті 7 та відповідному пункті 10 проекту Правил.

	предмета лобіювання.		
6. Принцип прозорості передбачає, що інформація про здійснення лобіювання є відкритою і підлягає оприлюдненню у межах, строки і порядку, визначених Законом та іншими законами, а лобіювання здійснюється виключно особою, яка отримала статус суб'єкта лобіювання та відомості про яку внесено до Реєстру прозорості в порядку, встановленому Законом.	Стаття 4. Принципи лобіювання 3. Принцип прозорості передбачає, що інформація про здійснення лобіювання є відкритою і підлягає оприлюдненню у межах, строки і порядку, визначених цим Законом та іншими законами, а лобіювання здійснюється виключно особою, яка отримала статус суб'єкта лобіювання та відомості про яку внесено до Реєстру прозорості в порядку, встановленому цим Законом. Порядок доступу до інформації про лобіювання визначається цим Законом, Законом України "Про доступ до публічної інформації", а також іншими законами України.	Принцип прозорості передбачає, що інформація про здійснення лобіювання є відкритою і підлягає оприлюдненню у межах, строки і порядку, визначених цим Законом та іншими законами, а лобіювання здійснюється виключно особою, яка отримала статус суб'єкта лобіювання та відомості про яку внесено до Реєстру прозорості в порядку, встановленому цим Законом. Порядок доступу до інформації про лобіювання визначається цим Законом, Законом України "Про доступ до публічної інформації", а також іншими законами України.	Пропонується доповнити пункт нормою про режим доступу до даних, що міститься у Реєстрі, як це передбачено частиною 3 статті 4 Закону.
Суб'єкт лобіювання вносить у Реєстр прозорості актуальні та достовірні відомості.	Стаття 5. Реєстр прозорості 1. Реєстр прозорості - це інформаційно-комунікаційна система, що забезпечує збирання, накопичення, захист, облік, відображення, оброблення та надання інформації про суб'єктів лобіювання та їх звітність. 2. Реєстр прозорості створюється з метою надання безоплатного публічного доступу до актуальної та достовірної інформації про суб'єктів лобіювання та їх звітність. 3. Дані Реєстру прозорості є відкритими і загальнодоступними, крім випадків, передбачених законом. Стаття 14. Права та обов'язки суб'єкта лобіювання	Суб'єкт лобіювання зобов'язаний своєчасно та в повному обсязі подавати достовірну інформацію до Реєстру прозорості в порядку, встановленому законодавством.	Пропонується скореспондувати редакцію з формулюванням положення пункту 6 частини 2 статті 14 Закону.

	<p>...</p> <p>2. Суб'єкт лобіювання зобов'язаний:</p> <p>...</p> <p>б) своєчасно та в повному обсязі подавати достовірну інформацію до Реєстру прозорості в порядку, встановленому законодавством;</p>		
<p>7. Принцип підзвітності та відповідальності передбачає подання суб'єктами лобіювання звітів у строки та порядку, визначених Законом, вжиття ними заходів для запобігання та врегулювання конфлікту інтересів під час здійснення лобіювання відповідно до умов договору про надання послуг з лобіювання (далі - договір лобіювання) (у разі укладання) та цих Правил.</p>	<p>Стаття 4. Принципи лобіювання</p> <p>4. Принцип підзвітності та відповідальності передбачає подання суб'єктами лобіювання звітів у строки та порядку, визначених цим Законом, вжиття ними заходів для запобігання та врегулювання конфлікту інтересів під час здійснення лобіювання відповідно до умов договору лобіювання та Правил етичної поведінки суб'єктів лобіювання.</p> <p>Стаття 9. Договір лобіювання</p> <p>1. Суб'єкт лобіювання здійснює лобіювання в комерційних інтересах бенефіціара на підставі договору лобіювання, крім випадків, визначених абзацом другим цієї частини.</p> <p>Юридичні особи - суб'єкти лобіювання, які є громадськими об'єднаннями, іншими неприбутковими підприємствами, установами та організаціями, можуть здійснювати лобіювання в комерційних інтересах бенефіціара без укладення договору лобіювання, якщо інше не передбачено їхніми установчими документами.</p> <p>Стаття 14. Права та обов'язки суб'єкта</p>	<p>7. Принцип підзвітності та відповідальності передбачає подання суб'єктами лобіювання звітів у строки та порядку, визначених Законом, вжиття ними заходів для запобігання та врегулювання конфлікту інтересів під час здійснення лобіювання відповідно до умов договору про надання послуг з лобіювання (далі - договір лобіювання) (у разі укладання) та цих Правил.</p> <p><i>*доповнити цей пункт або викласти окремим пунктом Правил</i></p> <p>Способи врегулювання конфлікту інтересів під час здійснення лобіювання визначаються договором про лобіювання.</p> <p>У разі необхідності юридичні особи – суб'єкти лобіювання, що є громадськими об'єднаннями, іншими неприбутковими підприємствами, установами та організаціями, які здійснюють лобіювання в комерційних інтересах бенефіціара без укладення договору лобіювання, вживають заходи для запобігання та врегулювання конфлікту інтересів відповідно до їх установчих документів або</p>	<p>*Додатково пропонується для системного врегулювання цього питання на виконання пункту 2 частини 2 статті 14 Закону доповнити проект Правил такими положеннями щодо недопущення та врегулювання конфлікту інтересів, а саме передбачити (як і обговорювалося в рамках робочої групи під час доопрацювання Закону до другого читання), що таке врегулювання є внутрішнім питанням взаємодії суб'єктів лобіювання та клієнтів, бенефіціарів. Зокрема в цій частині важливо, у тому числі, запобігти втручанням НАЗК до внутрішніх питань взаємодії з клієнтами або членами (учасниками) неприбуткових організацій.</p>

	<p>лобіювання</p> <p>...</p> <p>2. Суб'єкт лобіювання зобов'язаний:</p> <p>...</p> <p>2) не допускати конфлікту інтересів під час лобіювання, врегульовувати конфлікт інтересів під час лобіювання відповідно до умов договору та Правил етичної поведінки;</p>	внутрішніх правил.	
<p>8. Принципи професійності та етичності лобіювання передбачають, що суб'єкти лобіювання забезпечують впровадження найвищих професійних стандартів у лобіюванні, уникають створення будь-якої залежності між об'єктом лобіювання та суб'єктом лобіювання, отримання від об'єкта лобіювання будь-яких обіцянок щодо результатів лобіювання, а об'єкти лобіювання забезпечують рівне ставлення до суб'єктів лобіювання, спільно із суб'єктами лобіювання забезпечують загальносуспільне сприйняття лобіювання як позитивної практики, утримуються від перешкоджання здійсненню лобіювання та створення умов, які поставили б їх у будь-яку залежність від суб'єктів лобіювання, а також будь-яких обіцянок щодо результатів лобіювання.</p>	<p>Стаття 4. Принципи лобіювання</p> <p>5. Принципи професійності та етичності лобіювання передбачають, що суб'єкти лобіювання забезпечують впровадження найвищих професійних стандартів у лобіюванні, уникають створення будь-якої залежності між об'єктом лобіювання та суб'єктом лобіювання, отримання від об'єкта лобіювання будь-яких обіцянок щодо результатів лобіювання, а об'єкти лобіювання забезпечують рівне ставлення до суб'єктів лобіювання, спільно із суб'єктами лобіювання забезпечують загальносуспільне сприйняття лобіювання як позитивної практики, утримуються від перешкоджання здійсненню лобіювання та створення умов, які поставили б їх у будь-яку залежність від суб'єктів лобіювання, а також будь-яких обіцянок щодо результатів лобіювання.</p>		
<p>Суб'єкт лобіювання повинен відмовитися від спроб впливати на прийняття рішень шляхом</p>	<p><i>Положення відсутні</i></p>	<p>Виключити</p>	<p>Пропонується виключити цей абзац як такий, що на практиці може призвести до тиску та маніпуляцій стосовно</p>

<p>неприпустимого тиску, використання маніпуляцій.</p>			<p>суб'єктів лобіювання. Заборона неприпустимого тиску забезпечується здійсненням лобіювання на основі принципу законності та із дотриманням методів лобіювання, які не заборонені Конституцією та законами України, які полягають у здійсненні суб'єктом лобіювання впливу (спроби впливу) на об'єкт лобіювання щодо предмета лобіювання. Поняття «використання маніпуляцій» є оціночним, якщо мова йде щодо надання об'єкту лобіювання достовірної та об'єктивної інформації щодо предмета лобіювання, не введення його в оману, як це передбачена положенням пункту 5 частини другої статті 14 Закону та пропонується передбачити у пункті 11 проекту Правил.</p>
<p>9. Суб'єкт лобіювання під час лобіювання використовує методи визначені Законом, а саме:</p>	<p>Стаття 7. Методи лобіювання</p> <p>1. Методами лобіювання є дії, що вчиняються суб'єктами лобіювання під час лобіювання.</p> <p>2. До методів лобіювання належать:</p>	<p><i>Пропонується доопрацювати з урахуванням коментаря</i></p>	<p>Положення першого абзацу частково викривлює концепцію частини другої статті 7 Закону, який фактично, не встановлює виключного переліку методів лобіювання, тому пропонується або викласти відповідний пункти 9 - 10 проекту Правил у редакції статті 7, або викласти перший абзац пункту 9 проекту.</p>
<p>будь-яка пряма чи опосередкована комунікація з об'єктом лобіювання щодо питань, пов'язаних з предметом лобіювання;</p>	<p>1) будь-яка пряма чи опосередкована комунікація з об'єктом лобіювання щодо питань, пов'язаних з предметом лобіювання;</p>		
<p>підготовка та розповсюдження реклами, пропозицій, програмних і позиційних</p>	<p>2) підготовка та розповсюдження реклами, пропозицій, програмних і</p>		

документів, аналітичних матеріалів, результатів соціологічних та інших досліджень щодо питань, пов'язаних з предметом лобіювання, у тому числі з використанням медіа або мережі Інтернет;	позиційних документів, аналітичних матеріалів, результатів соціологічних та інших досліджень щодо питань, пов'язаних з предметом лобіювання, у тому числі з використанням медіа або мережі Інтернет;		
участь у заходах щодо питань, пов'язаних з предметом лобіювання, з метою впливу (спроби впливу) на об'єкт лобіювання;	3) участь у заходах щодо питань, пов'язаних з предметом лобіювання, з метою впливу (спроби впливу) на об'єкт лобіювання;		
запрошення об'єкта лобіювання для участі у зустрічах, конференціях, заходах тощо;	4) запрошення об'єкта лобіювання для участі у зустрічах, конференціях, заходах тощо;		
організація проведення публічних заходів, інформаційних кампаній, інших заходів, не заборонених законом, що пов'язані з предметом лобіювання;	5) організація проведення публічних заходів, інформаційних кампаній, інших заходів, не заборонених законом, що пов'язані з предметом лобіювання;		
10. Суб'єкт лобіювання може використовувати інші методи, не заборонені Конституцією та законами України, які полягають у здійсненні суб'єктом лобіювання впливу (спроби впливу) на об'єкт лобіювання щодо предмета лобіювання.	6) інші методи, не заборонені Конституцією та законами України, які полягають у здійсненні суб'єктом лобіювання впливу (спроби впливу) на об'єкт лобіювання щодо предмета лобіювання.	10. Під час лобіювання суб'єкт лобіювання також може використовувати інші методи, не заборонені Конституцією та законами України, які полягають у здійсненні суб'єктом лобіювання впливу (спроби впливу) на об'єкт лобіювання щодо предмета лобіювання.	Редакційне уточнення
IV. Взаємодія суб'єктів лобіювання з об'єктами лобіювання			
11. При взаємодії з об'єктами лобіювання суб'єкт лобіювання, фізичні особи, які здійснюють лобіювання від імені юридичної особи – суб'єкта лобіювання, під час здійснення лобіювання зобов'язані називати прізвище, власне ім'я та по батькові (за наявності), надавати інформацію про сферу	Стаття 14. Права та обов'язки суб'єкта лобіювання ... 2. Суб'єкт лобіювання зобов'язаний: ... 5) надавати об'єкту лобіювання	11. При взаємодії з об'єктами лобіювання суб'єкт лобіювання, фізичні особи, які здійснюють лобіювання від імені юридичної особи – суб'єкта лобіювання, під час здійснення лобіювання зобов'язані повідомляти прізвище, власне ім'я та по батькові (за наявності),	Пропонується доопрацювати редакцію, зокрема з урахуванням положення пункту 5 частини 2 статті 14 Закону.

<p>лобіювання, предмет лобіювання, клієнта або іншого бенефіціара.</p>	<p>достовірну інформацію та не вводити в оману щодо сфери лобіювання, предмета лобіювання, клієнта або іншого бенефіціара;</p>	<p>суб'єкта лобіювання, від імені якого вони здійснюють лобіювання, а також надавати об'єкту лобіювання достовірну інформацію та не вводити в оману щодо сфери лобіювання, предмета лобіювання, клієнта або іншого бенефіціара.</p>	
<p>Суб'єкт лобіювання, фізичні особи, які здійснюють лобіювання від імені юридичної особи – суб'єкта лобіювання під час здійснення лобіювання на вимогу об'єкта лобіювання зобов'язані пред'явити витяг з Реєстру прозорості.</p>	<p><i>Положення відсутнє</i></p>	<p>Варіант 1. Виключити</p> <p>Варіант 2. Викласти в такій редакції:</p> <p>Під час здійснення лобіювання суб'єкт лобіювання, а також інформація щодо фізичні особи, які здійснюють лобіювання від імені юридичної особи – суб'єкта лобіювання, мають бути включені до Реєстру прозорості.</p>	<p>Зазначена норма може призвести до створення штучних перепон для діяльності суб'єкта лобіювання. Беручи до уваги відкритість Реєстру, об'єкт лобіювання може самостійно переконатись у тому, що суб'єкт лобіювання вніс до Реєстру всі необхідні дані перед здійсненням лобіювання. Крім того, відповідальність за порушення законодавства про лобіювання наразі передбачена саме для суб'єкта лобіювання, а не для об'єкта лобіювання. Тому пропонується або виключити це положення, або викласти в запропонованій редакції.</p>
<p>12. Суб'єкт лобіювання повинен уникати розголосу в засобах масової інформації або поширення іншим способом (в тому числі за допомогою мережі Інтернет, соціальних мереж) завідомо неправдивих відомостей, що принижують честь та гідність об'єкта лобіювання, зачіпають його репутацію.</p>	<p><i>Положення відсутнє</i></p>	<p>12. Суб'єкт лобіювання повинен уникати розголосу в медіа або поширення іншим способом (в тому числі за допомогою мережі Інтернет, соціальних мереж) завідомо неправдивих відомостей, що принижують честь та гідність та ділову репутацію об'єкта лобіювання.</p>	<p>Пропонується привести термінологію у відповідність до чинного законодавства.</p>

<p>Суб'єкт лобіювання не повинен використовувати Реєстр прозорості для поширення завідомо неправдивих відомостей про об'єкт лобіювання</p>			<p>Така ж вимога повинна стосуватись і об'єкта лобіювання, і інших осіб в частині, що стосується поширення інформації про суб'єкта лобіювання.</p>
<p>13. Суб'єкту лобіювання забороняється використовувати при здійсненні лобіювання незаконні та неетичні засоби, зокрема зловживати впливом, вдаватися до протизаконних методів тиску на об'єкти лобіювання (погрози, шантажу тощо), спонукати об'єктів лобіювання порушувати правила та стандарти поведінки, що застосовуються до них, використовувати інші засоби, що суперечать законодавству або цим Правилам.</p>	<p><i>Положення відсутні</i></p>	<p>Виключити</p>	<p>Положення фактично дублює принцип законності та етичності вище. Пропонується виключити, або значно доопрацювати.</p>
<p>14. Права та обов'язки об'єктів лобіювання визначаються Законом, іншими актами законодавства, нормативно-правовими актами у сфері лобіювання.</p>	<p>Стаття 15 Закону України “ Про лобіювання” Права та обов'язки об'єкта лобіювання</p>		
<p>V. Взаємодія суб'єктів лобіювання з клієнтами, бенефіціарами</p>			
<p>15. Не може бути клієнтом, бенефіціаром особа, зазначена у частині четвертій статті 10 Закону.</p> <p>Виникнення обставин, передбачених частиною четвертою статті 10 Закону, є обов'язковою підставою для припинення дії договору лобіювання.</p>	<p>Стаття 12. Обмеження щодо клієнта, бенефіціара, джерела фінансування лобіювання</p> <p>1. Не може бути клієнтом, бенефіціаром особа, зазначена у частині четвертій статті 10 цього Закону.</p> <p>...</p> <p>3. Виникнення обставин, передбачених цією статтею, є обов'язковою підставою для припинення дії</p>		<p>Можливо, доцільно також вказати посилання на частину першу статті 12 Закону.</p>

	договору лобіювання.		
16. Суб'єкт лобіювання інформує клієнта щодо стану здійснення лобіювання, якщо інше не передбачене договором лобіювання.	<i>Положення відсутні</i>	16. Суб'єкт лобіювання інформує клієнта щодо стану здійснення лобіювання в порядку, передбаченому договором лобіювання.	Пропонується віднести це питання до положення щодо договору лобіювання.
17. Суб'єкту лобіювання забороняється укладати договір лобіювання з клієнтом, якщо результат, якого бажає клієнт або засоби його досягнення, на яких клієнт наполягає є такими, що порушують вимоги закону.	<i>Положення відсутні</i> Стаття 9. Договір лобіювання ... 7. Забороняється встановлення розміру винагороди суб'єкта лобіювання залежно від результатів лобіювання.	17. Суб'єкту лобіювання забороняється укладати договір лобіювання з клієнтом, якщо методи лобіювання, які мають бути застосовані в рамках договору, не відповідають Конституції України, Закону, іншим законам та цим Правилам. Забороняється встановлення розміру винагороди суб'єкта лобіювання залежно від результатів лобіювання.	Слід враховувати, що лобіювання, зокрема може бути направлено на зміну або скасування норми закону. Тому пропонується зробити акцент на неприпустимості укладення договору неправомірними методами, а також додати положення частини сьомої статті 9, Закону України "Про лобіювання", направлене на запобігання потенційним корупційним методам.
18. Суб'єкт лобіювання зобов'язаний ознайомлювати клієнта з будь-якими аналітичними матеріалами суб'єкта лобіювання, пов'язаними з виконанням договору лобіювання, якщо інше не передбачено таким договором.	Стаття 16. Права та обов'язки клієнта 1. Клієнт має право: 1) ознайомлюватися з будь-якими аналітичними матеріалами суб'єкта лобіювання, пов'язаними з виконанням договору лобіювання, якщо інше не передбачено таким договором; ...	18. Клієнт має право ознайомлюватися з будь-якими аналітичними матеріалами суб'єкта лобіювання, пов'язаними з виконанням договору лобіювання, якщо інше не передбачено таким договором.	Пропонується обмежити чітко матеріалами за відповідним договором лобіювання, щоб не було обов'язку ознайомлювати з матеріалами з тієї ж сфери, але для інших клієнтів. Також важливо, що це право клієнта, а не обов'язок суб'єкта лобіювання відповідно до Закону України «Про лобіювання». Пропонується залишити це правом клієнта, а не обов'язком суб'єкта лобіювання, залишивши деталізацію цих правовідносин на рівень взаємодії клієнта з суб'єктом лобіювання.
19. Суб'єкт лобіювання зобов'язаний невідкладно, в день, коли йому стало відомо або повинно було стати відомо про	Стаття 12. Обмеження щодо клієнта, бенефіціара, джерела фінансування лобіювання		

<p>обставини за яких заборонено здійснення лобіювання в комерційних інтересах особи, яка не може бути бенефіціаром, чи на замовлення особи, яка не може бути клієнтом, або фінансування лобіювання за рахунок коштів (засобів), які не можуть бути джерелом фінансування лобіювання відповідно до Закону, зупинити здійснення лобіювання на замовлення такого клієнта та/або в комерційних інтересах такого бенефіціара.</p>	<p>1. Не може бути клієнтом, бенефіціаром особа, зазначена у частині четвертій статті 10 цього Закону.</p> <p>2. Джерелом фінансування лобіювання не можуть бути кошти та інші засоби, отримані від осіб, зазначених у пунктах 1, 4-9, 11, 12 і 14 частини четвертої статті 10 цього Закону, іноземної держави, визнаної згідно із законом державою-окупантом та/або державою-агресором щодо України, юридичних осіб та інших організацій, які повністю фінансуються такою державою, зареєстровані або перебувають у такій державі, а також кошти державного та місцевих бюджетів.</p> <p>3. Виникнення обставин, передбачених цією статтею, є обов'язковою підставою для припинення дії договору лобіювання.</p> <p>Суб'єкт лобіювання зобов'язаний невідкладно, в день, коли йому стало відомо або повинно було стати відомо про обставини, визначені частинами першою і другою цієї статті, зупинити здійснення лобіювання на замовлення такого клієнта та/або в комерційних інтересах такого бенефіціара.</p>		
<p>20. У разі припинення статусу суб'єкта лобіювання з підстав передбачених частиною четвертою статті 10 Закону, суб'єкт лобіювання зобов'язаний у п'ятнадцятиденний строк з дня, коли йому стало відомо або повинно було стати відомо про обставини передбачені цими положеннями, повідомити про такі</p>	<p>Стаття 10. Правовий статус суб'єкта лобіювання</p> <p>...</p> <p>6. У разі виникнення обставин, передбачених пунктами 3-9, 11-13 частини четвертої цієї статті, суб'єкт лобіювання зобов'язаний у п'ятнадцятиденний строк з дня, коли</p>	<p><i>Пропонується доопрацювати з урахуванням висловлених коментарів.</i></p>	<p>Пропонується скореспондувати положення п.20 з положенням частини шостої статті 10 Закону України "Про лобіювання".</p> <p>Варто трохи змінити формулювання, оскільки повідомлення клієнта повинно бути пов'язане із настанням обставин, що призводять до</p>

<p>обставини клієнта.</p>	<p>йому стало відомо або повинно було стати відомо про ці обставини, припинити здійснення лобіювання, подати до Національного агентства заяву (шляхом направлення письмового або електронного звернення) про припинення статусу суб'єкта лобіювання та повідомити про такі обставини клієнта у той самий строк.</p> <p>У разі виникнення обставин, передбачених пунктами 1, 2, 10, 14 частини четвертої цієї статті, суб'єкт лобіювання зобов'язаний у п'ятнадцятиденний строк з дня, коли йому стало відомо або повинно було стати відомо про ці обставини, припинити здійснення лобіювання, подати до Національного агентства заяву (шляхом направлення письмового або електронного звернення) про зупинення статусу суб'єкта лобіювання та повідомити про такі обставини клієнта у той самий строк.</p>		<p>неможливості подальшого здійснення лобіювання, а не з фактом припинення статусу об'єкта лобіювання (яке відбувається пізніше).</p>
<p>21. У разі виключення з Реєстру прозорості відомостей щодо фізичної особи, яка здійснює лобіювання від імені юридичної особи – суб'єкта лобіювання з підстав передбачених частиною четвертою статті 10 Закону, юридична особа – суб'єкт лобіювання зобов'язана у п'ятнадцятиденний строк з дня, коли їй стало відомо або повинно було стати відомо про обставини передбачені цими положеннями, повідомити про такі обставини клієнта.</p>	<p>Стаття 10. Правовий статус суб'єкта лобіювання</p> <p>7. Якщо обставини, передбачені частиною четвертою цієї статті, виникли стосовно фізичної особи, яка здійснює лобіювання від імені юридичної особи - суб'єкта лобіювання, така юридична особа зобов'язана у п'ятнадцятиденний строк з дня, коли їй стало відомо або повинно було стати відомо про ці обставини, подати до Національного агентства заяву (шляхом направлення письмового або електронного звернення) про виключення з Реєстру</p>	<p><i>Пропонується доопрацювати з урахуванням коментарів висловлених</i></p>	<p>Пропонується скореспондувати положення п.21 з положенням частини сьомої статті 10 Закону України “Про лобіювання”.</p> <p>Оскільки повідомлення клієнта повинно бути пов'язане із настанням обставин, що призводять до неможливості подальшого здійснення лобіювання, а не з фактом припинення статусу об'єкта лобіювання (яке відбувається пізніше).</p>

	прозорості відомостей щодо цієї фізичної особи та повідомити про такі обставини клієнта у той самий строк.		
22. Клієнт з суб'єктом лобіювання здійснюють розрахунки, пов'язані з лобіюванням, у безготівковій формі, не допускати фінансування лобіювання з джерел, визначених частиною другою статті 12 Закону.	Стаття 14. Права та обов'язки суб'єкта лобіювання ... 2. Суб'єкт лобіювання зобов'язаний: ... 9) здійснювати з клієнтом розрахунки, пов'язані з лобіюванням, у безготівковій формі, не допускати фінансування лобіювання з джерел, визначених <u>частиною другою</u> статті 12 цього Закону;		
VI. Взаємодія суб'єктів лобіювання з іншими суб'єктами лобіювання	<i>Положення відсутні</i>		
23. Суб'єкт лобіювання не повинен допускати стосовно іншого суб'єкта лобіювання:	<i>Положення відсутні</i>		
висловлювань, що принижують його честь та гідність, завдають шкоди його діловій репутації, нетактовних та принизливих висловів;	<i>Положення відсутні</i>		
свідоме поширення неправдивих відомостей про нього;	<i>Положення відсутні</i>		
спроб схилити клієнта іншого суб'єкта лобіювання до розірвання з ним договору лобіювання.	<i>Положення відсутні</i>		
24. Суб'єкт лобіювання не повинен перешкоджати діяльності інших суб'єктів лобіювання.	<i>Положення відсутні</i>	24. Суб'єкт лобіювання також не повинен здійснювати інші неправомірні дії щодо іншого суб'єкта лобіювання, направлені на перешкодження його діяльності. Не	Пропонується уточнити таке положення з тим, щоб конкуренція суб'єктів лобіювання щодо одного й того самого предмету лобіювання не вважалась перешкодженням

		вважаються неправомірними і вчиненими з метою перешкодження діяльності суб'єкта лобіювання дії іншого суб'єкта лобіювання щодо одного й того самого предмету лобіювання, що здійснюються відповідно до Закону.	діяльності між суб'єктами.
VII. Обмеження щодо лобіювання			
25. Не може бути суб'єктом лобіювання особа визначена ч. 4 ст. 10 Закону.	<p>Стаття 10. Правовий статус суб'єкта лобіювання</p> <p>...</p> <p>4. Не може бути суб'єктом лобіювання:</p> <p>...</p>		
26. Не може бути предметом лобіювання нормативно-правовий акт щодо оголошення загальної або часткової мобілізації; введення в Україні або в окремих її місцевостях воєнного стану; оголошення за поданням Президента України стану війни і укладення миру; використання Збройних Сил України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань; введення в Україні або в окремих її місцевостях надзвичайного стану; оголошення окремих місцевостей зонами надзвичайної екологічної ситуації; зміни території України; амністії.	<p>Стаття 8. Обмеження щодо предмета лобіювання</p> <p>1. Не може бути предметом лобіювання нормативно-правовий акт щодо:</p> <p>1) оголошення загальної або часткової мобілізації;</p> <p>2) введення в Україні або в окремих її місцевостях воєнного стану;</p> <p>3) оголошення за поданням Президента України стану війни і укладення миру;</p> <p>4) використання Збройних Сил України та інших утворених відповідно до законів України військових формувань;</p> <p>5) введення в Україні або в окремих її місцевостях надзвичайного стану;</p> <p>6) оголошення окремих місцевостей</p>		

	<p>зонами надзвичайної екологічної ситуації;</p> <p>7) зміни території України;</p> <p>8) амністії.</p>		
<p>VIII. Громадський контроль за дотриманням Правил</p>	<p><i>Положення відсутнє</i></p>	<p>Виключити</p>	<p>Пропонується виключити цей розділ, оскільки Законом здійснення громадського контролю не передбачено, в тому числі за виконанням Правил. Питання ж державного нагляду забезпечує НАЗК.</p> <p>Більше того, принципово не можна погодитися із реалізацією, так званого громадського контролю, шляхом “повідомлення медіа про виявлені правопорушення”. Адже у цілому мова може йти виключно про виявлення громадськістю фактів, що можуть мати ознаки правопорушень, з якими може бути звернення до компетентних органів.</p>
<p>27. Громадяни та громадські об’єднання здійснюють громадський контроль за дотриманням суб’єктами лобювання Правил.</p>	<p><i>Положення відсутнє</i></p>	<p>Виключити</p>	
<p>28. Громадський контроль здійснюється шляхом повідомлення відповідних державних органів, медіа про виявленні порушення.</p>	<p><i>Положення відсутнє</i></p>	<p>Виключити</p>	